

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XXXII. De Terentii Comitis pietate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

λυκαονία, θρηναίως ὑπὲρ τῆς αἰθιοπικῆς ᾤξασθαι πόρρωροι πίστεως, τὰς ἐναντίας ἀπεκροῦντο αἰθιοπίας· ἐν δὲ γὰρ τῇ ἑσπερᾷ, δάμασθρον μὲν τῶν ῥωμαίων ἡγεμὼν, ἀμβρόσιος ἢ μεδιόλανον ἰθύνειν περὶ τὸν πόρρωθεν ἀκονήζοντος ἔβαλον· καὶ μὲν τῶν, οἵ τας ἐχθρὰς οἰκίαν ἡναγκασμένοι, γράμμασι καὶ τὰς οἰκίαις ἐπέσειον, καὶ τὰς πολέμους κατέλυον. ἀντιρόπας γὰρ τῶν μεγίστων κλυδῶν, ἔδωκε κυβερνήτας τῶν ὀλῶν ὁ πύτυνας, ὅτι τῶν πολέμων σφοδρότητι τῶν στρατηγῶν ἀντίλαξεν ἀρετῶν, ὅτι αἰσθησάμενος τῆς κακῆς δυσκολίας τὰ ἀλεξίκακα ἔδωκε φάρμακα. ἔμῳ δὲ τὰυτῆς τῆς προμηθείας ταῖς ἐκκλησίαις μετέδωκεν ὁ φιλόανθρωπος κύριος, ἀλλὰ καὶ ἐτέρας αἰτίας κηδεμονίας ἡξίωσεν.

A majoribus tradita fortiter propugnantes, adversariorum impetus retundebant. In Occidentis autem partibus, Damasus Romanae urbis Antistes, & Ambrosius, cui Mediolanensis Ecclesiae commissa erat cura, eos qui eminus jaculabantur, feriebant. Cum illis vero juncti ii, qui in ultimas oras fuerant relegati, & suos per literas confirmabant, & adversarios profligabant. Omnium enim moderator Deus ejusmodi tunc gubernatores dedit, qui magnitudini tempestatis pares essent, & hostium violentiae fortitudinem Ducum opposuit, & salutaria remedia donavit, temporum illorum acerbitati convenientia. Neque vero hac solum ratione clementissimus Dominus, Ecclesiarum saluti consuluit; sed alio etiam solatio eas fovere dignatus est.

Κεφ. λβ.

Περὶ τῆς ἀπὸ τῆς ἀλλοτρίου τοῦ μεγάλου βαλντινιανῶ πρὸς τὸν πῶλεμου γραφέντων, καὶ τῆς ἀπὸ αὐτοῦ πρὸς ἀντιγραφεύων.

CAP. XXXI.

De his, quae Valens ad magnum Valentianum scripsit de bello, & de responso Valentiani.

Τὸ γὰρ τῶν γόθων ἔθνος ἄσρακινίττας εἰς πόλεμον, ὅτι τὸν βόσπορον ἐίλκυσε τὸν καὶ μόνων ἰῶν εὐσεβῶν μεμαθηκότα στρατῶν. τότε δὲ τῶν οἰκίαν ἀδελφείαν ὁ μάταιος ἐνώκως, ἀπέσειλε πρὸς τὴν ἀδελφὸν στρατῶν Ἰσακίαν. ὁ δὲ ἐπέσειλεν, ὡς ἐχθρὸν ἑπαμύνην ἀνδρὶ πολέμῳ δειῶν δικαίων ἢ τῶν τέλει καταπάνειν θρασύτητα. ταῦτα τὸν δέλιον ἐκείνον μείζονος ἀνίας ἐπέπλησεν ἔμῳ ἐληξεν τῆς θρασύτητος, ἀλλ' ἐπέμπε καὶ τῆς ἀληθείας παραταπώρρω.

Nam cum Gothorum gentem ad bellum concitasset, illum, qui Orthodoxos solos oppugnare noverat, ad Bosporum retraxit. Tum vero demens ille imbecillitatem suam agnoscens, misit ad fratrem, militares copias ab eo petens. At ille nefas esse rescriptit, supplicias ferre homini, qui Deo bellum inferret; sed ejus potius comprimendam esse temeritatem. Haec infelicem illum graviori dolore ac tristitia affecerunt. Nectamen à pristina temeritate destitit, sed in oppugnanda veritate perseveravit.

Κεφ. λδ.

Περὶ τῆς ἐπιτομῆς τῆς ἐκκλησίας.

Ἐπανήκε μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἀρεμίας τερέντιος ἡσπέραια σήκας, ἢ ἢ στρατηγός αἰετός καὶ εὐσεβεία κοσμιώμενος. τῶν δὲ αἰσθησάμενος ὁ ἀληθῆς αἰτήσας ἀπεσταλέν. ὁ δὲ ἐπηγγείλετο ἢ ἢ ἔδωκε τὸν εὐσεβεία σωτῆρα μῦθον, ἢ ἢ γὰρ ἔχουσαν, ἢ ἢ ἀργύρον, ἢ ἢ χωρίον, ἢ ἢ δωρεάσαν, ὅτι οἰκίαν, ἀλλ' ἐκκλησίαν παρασθέναι μίαν, τοῖς τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας ἀποκινδυνεύουσαν. ὁ δὲ τῶν ἐκείαν δεξάμενος, καὶ γνῶς τὰ ἐγκλήματα, χαλεπήνας διέρρηξε, καὶ οἱ ἄλλα πᾶσα αἰτήσας ἀπεσταλέν. ὁ δὲ τῆς ἐκείαν συλλέξας τὰ ῥήματα.

De Terentio Comitis pietate. Reversus tunc erat ex Armenia; devictis hostibus Terentius, Dux praestantissimus & pietate insignis. Huic Valens poscendi quidquid vellet liberam facultatem concessit. At ille petiit, quod pietatis alumnus decebat. Non enim aurum aut argentum, non praedium aut potestatem, non domum postulavit, sed Ecclesiam unam iis concedi petiit, qui Apostolicam doctrinam tuerentur. Imperator vero, accepto precum libello, cum quid in eo congereretur didicisset, indignatus eum discepit, iussitque Terentio ut alia quaequam postularet. At ille, collectis libelli sui

Bb

fragmentis: accepi, inquit, Imperator, & habeo donum, quod petii: nec aliud petiturus sum. Judex enim est concilii mei is, qui judex est univerforum.

CAP. XXXIII.

De Trajani Magistri militum libertate voce.

POSTquam vero trajecto Bosporo in Thraciam venit, primum quidem Constantinopoli diutissime moratus est belli apparatus disponens. Trajanum vero magistrum militum cum exercitu misit adversus Barbaros. Qui cum postea victus rediisset, Valens ei graviter convitiatus est, ignaviam & pavorem objectans. At Trajanus, usus loquendi libertate, quæ virum fortem decebat: Non ego, inquit, victus sum, ô Imperator! sed tu victoriam projecis, qui contra Deum pugnas, ejusque auxilium Barbaris concilias. Cum enim à te impugnetur Deus, ad illorum partes transit. Deum porro comitatur victoria, & illis cedit, qui Deum ductorem habent. An nescis quos Ecclesiis expuleris, & quibus eas tradideris? Quinetiam Arintheus & Victor, ipsi quoque Magistri militum, rem ita se habere affirmarunt: & Imperatorem rogarunt, ne reprehensiones cum veritate conjunctas iniquo animo ferret.

CAP. XXXIV.

De Isaac Monacho Constantinopolitano.

AJunt præterea Isaacem, qui celam ibi habebat monasticam, Imperatori ad bellum unà cum exercitu proficiscenti ista inclamasse: Quò pergis Imperator, qui Deo bellum intulisti, nec illum habes adiutorem? Ille enim est, qui contra te barbaros concitavit, quia tu quoque prior multorum linguas ad blasphemiam contra ipsum excitasti: eos verò, qui ipsum laudabant Ecclesiis expulisti. Desine ergo bellum ei inferre, & ipse bellum comprimet. Redde optimos Pastores gregibus suis, & incruentam victoriam de hostibus reportabis. Quod si his insuper habitis prælium inieris, re ipsa experturus es, quam durum sit contra stimulum calcitrare. Nam neque ipse revertetur, & exercitum præterea amittes. Ad hæc Imperator irâ percit: Revertar, inquit te; interficiam, & falsi vaticinii pœnas

Αἰδεξάμην, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἔχω τὸ δῶρον, καὶ ἕτερον οὐκ αἰτήσω. σκοπεῖ γὰρ κελεύεις ὁ τῶ ὅλων κελύς.

Κεφ. λγ'.

Πεὶ τῷ τριανῷ ἡ στρατιά τῷ παρρησίας.

ΕΠείδ' ἡ δὲ τὸν βόσπορον διαβάς, εἰς τὴν Ἰσθμὸν ἀφίκετο, πρῶτον μὲν ἐν κωνσταντινῶν πόλει πλείστον διέτριψε χρόνον διανέμειν τὸν πόλεμον τεκνῶν ἢ σὺ τῇ στρατιᾷ τὸν στρατηγὸν καὶ τῶν βαρβάρων ἀπέστειλεν. ἐπεὶ δὲ ἠτήθεις ἐπανήλθεν ἐκεῖθεν, ἐλοιδόρειτο λίαν, ὁ ἄλλης, μαλακίαν ἀπὸ τῆς δειλιανῆς γαλιᾶς. ὁ δὲ, παρρησία χρησάμενος, ἀνδρὶ Ἰσθμίου πεπέσθη, οὐκ ἐγὼ, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ἠήτημα, ἀλλὰ σὺ πρὸς τὴν νίκην, καὶ θεῶν ἰσχυρῶν, καὶ τῶν ἐκείνων ῥόπων πρὸς ἐξένων τοῖς βαρβάροις. παρὰ σε γὰρ πολεμῆμεν, ἐκείνοις σωτήριεταί. τῷ δὲ θεῷ ἡ νίκη ἐπέειπε, καὶ τοῖς ἰσχυροῖς θεῶν στρατηγεῖν πρὸς ἐξένους. ἢ οὐκ οἶδα, ἔφη, ἵνας τῶν ἐκκλησιῶν ἐξελέσασαι, πῶς παρὰ δέδωκας ταύτας; ταῦτα δὲ ἐλέειν καὶ βίβλωσεν, στρατηγοὶ γὰρ ἦσαν καὶ αὐτοὶ, συνωμολόησαν ἕτως, ἔχοντες, καὶ τῷ βασιλεῖ μὴ χαλεπαίνεν παρρησίας, τῷ ἐπιλέγχοις ἀλήθειαν συνεζυγμένοις.

Κεφ. λδ'.

Πεὶ ἰσακίῳ ἡ ἐκ κωνσταντινῶν πόλεως μοναχῶν.

ΦΑΣὶ καὶ ἰσακίῳ, σικηνῶν ἀντιμοναχικῶν ἔχοντα, ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν συνεξιώντα τῇ στρατιᾷ, βοῆν χρησάμενος φάνηκεν, οὐκ ἐχὼν στρατιᾶν, καὶ τὸν οὐκ ἔχοντα στρατηγὸν αὐτὸν γὰρ κατὰ σκετῆς βαρβάρους κειμήλιον, ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὸς πολλὰς γλώττας εἰς βλασφημίαν παρέθηκεν, καὶ τὸν ἐκείνον ὑμνοῦντας τῶν θεῶν οἰκὸν ἐξηλάσας. παύσαι δὲ ἐν πολεμῆν, καὶ παύσαι τὸν πόλεμον. ἀπὸ δὲ ταῖς ποιμαίνεις τὰς αἰεὶς νομίας, καὶ λήψην τῶν νικῶν ἀπονηί. εἰ δὲ τέτων μὴ ἐξεδράκως παραδείξω, μαθήσῃ τῇ πείρῃ, ὅπως σικηνὸν τὸ πρὸς κέντρα λακτικῶν ἔτε γὰρ ἐπανήξει, καὶ πρὸς ἀπολέσας τῶν στρατιῶν. ὁ γὰρ εἰς τὸν βασιλεῦς, καὶ ἐπανήξει, ἔφη, καὶ κατὰ κέντρα σε, καὶ τὸ ψευδὲς πρὸς ἀπολέσας.